

Aaçlık kurbannarı için Gagauziya Başkanından bir çıt ta çıkmadı

Canavar ayın (oktäbri) 19-da Gagauziyada Aaçlık kurbannarını Anmak Günü bakıldı. Küülerdä, şkolalarda, muzeylerdä, bibliotekalarda, başka cümnä kuruluşlarında o kara günnär için yashı sıralar oldu.

Aaçlık kurbannarını Anmak Gününe adanmış büyük yashı sıra oldu Avdarma istoriya muzeyindä. Çeşmäküüyündä açıldı Aaçlık kurbannarını Anmak Memorialı. Küülerin çoyunda büyük yashı sıralar oldu, üürencilär üüredicilerinnän bilä aaçlıkta ölenlerin toplu mezarlarına gittilär, orayı çiçek koydular hem mum yaktılar.

Halk, büyük acıylan hem sancıylan, andı kendi kurbannarını. Ama Gagauziya Başkanından İrina VLAHTan Aaçlık kurbannarı için bir çıt ta çıkmadı. Gagauz halkın aaçlık kurbannarı için ne bir acızgannık lafı, ne bir insan sözü Gagauziya Başkanı o günü, nicä da taa ileri, sölämedi. Mezarlaraa da bir çiçek koymadı. Saytları da sustu. Neçin acaba?

Bu raametlilär, bu kurbannar Gagauziya insanının diil mi?

O sa Gagauziya bu insannarın mı diil?

O sa başkan bu insannardan mı diil?
O sa acızgannık erinä, para beterinä, can taşa mı dönmüş?

Bir sürü soruş peydalanêr, angılarına bir cuvap uyêr: Belli ki, ölü cannar başkana para getirmäz, onuştan da onnar hiç onun umurunda da diil.

Yazık! Ayıp! Amansız!

Akademik Todur ZANET

Canavar ayın (oktäbri) 19-zu – Aaçlık kurbannarını Anmak Günü

Avdarma küüyün istoriya muzeyin kurucusunun İgnat KAZMALInın teklifinä görä yapılan “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda olan aaçlın 70-ci yıldönümünä “CAN ACISI” araştırma konkursunda pay alan insannarın 2017-ci yılın Kırım ayın (dekabri) 9-da toplantısında, akademik hem poet Todur ZANETin teklifinä görä, oy birliinnän alındı karar Canavar ayın (oktäbri) 19-da “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anmak Günü” baksın hem teklif edildi GHT deputatlarına Elena KARAMİTä hem Ekaterina JEKOVAya bölä bir zakon teklifinnän Gagauziya Halk Topluşuna çıksınnar. 2019-cu yılın Canavar ayın (oktäbri) 15-dä dä, Canabilerin danışmasını inceleyeräk, Gagauziya Halk Topluşu XXX-cu toplantısında Kararıldı Canavar ayın (oktäbri) 19-da Gagauziyada Aaçlık kurbannarını Anmak Günü bakılsın.

Aaçlık kurbannarını Anmak Günü için okuyun 4-5-ci sayfalarda

Türkiye Respublikası 97 yaşında olacek

2020-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 29-da tamamnanacek 97 yıl nicä türk halkın Büyük öndercisi Mustafa Kemal ATATÜRK Türkiye Respublikasını kurdu.

Türkiye Respublikasını kurulması oldu 29.10.2023 günü, açan 2-ci dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi (parlamentı) kabletti Mustafa Kemal ATATÜRKün hazırladı diişiklii Türkiye Konstitütyasına, neylän Türkiye Devletin öndercilik biçimi Respublika olarak kabledildi.

Büük kuraktan sora Gagauziyada sel belası

Ceviz ayın (sentäbri) 29-da büük yaamurların suları Komrat kasabasında, Dizgincä, Kongazçık, Bucak hem taa başka küülerdä büük zararlar yaptı. Komradın Yalpug deresinin tarafında 35 evi sellär bastı. Orada su 1,5-2 metrayadan kalktı. Bu evlerin en aazdan 10-15-şi enidän yapılsın lääzım. Kalanına da büük tertiplemeklär lääzım olacek.

Dizgincedä 37 evä zarar oldu. Bu küüydeki gölün tıynaanı aldı da kopuşan su Komratta çevrä yolunu yapan Türkiyedän “Onur” kompaniyasının Bucaktaki erleşim erinä geldi, alıp tehnika-yı hem 150 kişilik yataklı vagonnarı.

Kongazçıkta 57 evä su girdi hem yolları sellär aldı.

O günü Komrada hemen geldi Moldovanın Premyer-ministrusu İon KİKU da Komradın Yalpug deresinin tarafında belaya düşän insannarlan buluştu hem erindä katastrofaylan tanıştı.

Not. Bu afta belli oldu, ani Moldova Pravitelstvosu karar aldı Komrada 4,42 milion ley yardım vermää. Onnarın 1,8 milionu Yalpug derenin yataanı paklamaa, 2,62 milionu da zarar görän insannara yardım. 2-ci sayfa

KATASTROFA: Komradı katastrofaya sokan eni yapılan çevrâ yolu mu?

Ceviz ayın (sentäbri) 29-da Gagauziyanın Komrat kasabasının Yalpug deresi tarafında bulunan maalâ büyük yaamurdan su hem bataklık selleri altına kaldı. O günü burada olan işleri var nicä sadâ bir laflan açıklamaa – KATASTROFA.

İşin özünü annamaa, erindâ bu tragediyaylan tanışmaa hem gazetamıza birkaç patret yapmaa deyni Canavar

lar hem sokaklar, bataklık içindâ ev kuşların hem hayvannarın leşleri, aullar içindâ kırılmış hem ezilmiş güllâr hem başka çiçeklâr hem... hem bunnarın hepsinin yanında – cannarı kırık hem kışa karşı bu beladan çıkış görmeyân susan ev saabilerin kahırlı üzleri...

Sokaklarda hem aullarda artık MÇS teknikası sellân getirilân batakları hem boklukları toplardı. Zararların esabını çıkarmaa deyni evleri devlet zaametçileri dolaşardılar. Aul içlerindâ hem evlerdân bataklık sokaa taşımama deyni insannara yardım edârdilâr MÇS zaametçileri hem Moldova armatasının saldatları. Kimi evlerin önündâ umutsuz ev saabileri savaşırdılar küreklân atmaa batakları.

Sokaktan birkaç patret yapıp, başladım düşünmää: nicä izin alayım da evlerin içindâ patredâ çıkarayım. Ama izin almaya sıra gelmedi – insannar kendileri yaklaşırdılar da, soluk suratları hem gözleri yaşlan dolu, may sessiz, buyur edârdilâr: “Todur, gel da çıkar makar onu, ne kaldı bizim evceemizdân”.

Başladım soruşturmaa: onnarca sebep nedir?

Son-sonunda 3 sebep ortaya çıktı:

1. Sokaan Yalpug deresine çıkış tarafında yapılır. Eskidân orada hiç bir yapı yokmuş, da yukardan gelân sular, sokaktan akıp, doorudan Yalpuga akarmışlar. Şindi sa o yapılır, tıynak gibi, suları durgudêrlar da sular evlerin aullarını, maazalarını hem içlerini doldurêrlar.

2. Vinzavod. Bu sokaan yukarkı tarafında bulunan vinzavod ileri oradaki sokak vadalarını paklarmış, verip kolayını kırlardan kasabaya gelân sulara aksınannar. Ama son 4 yıl gibi bu vadalar tıkalı hem paklanmêrlar.

3. Komrat dolayında yapılan 19 kilometralık çevrâ yolu. Şaşılacek iş, ama bu sebep en büyüü olabilir. Bez-

savaşırdız, zerâ onu alırsa, çok büyük insan hem mal zararı var nicä olsun”, – açıkladı o.

Oturduk masa başına. Sergey yaydı kasabanın kartasını. O karta üstündâ biraz işledik hem sellerin sebeplerini inceledik.

“Bân taa ilktân dedim, ani sellerin sebebi çevrâ yolun yapılması var nicä olsun”, – dedi o.

Bân da söledim, ani insannar da bu fikirdâ bulunêrlar.

İki injener gibi, ufak bir esap yaptık: esaba alarak, ani o günü Komrada yaklaşık 50 litra su bir metra kvadratına yaamış hem bilerâk ortalama nekadar genişliktâ, üüsekliktâ hem, ani 40 kubometra sekunda su gelmiş, esap gösterdi – bu su lââzımdı yaklaşık 300 hektardan toplansın.

ayın (oktâbri) 1-dâ, çin sabaalendân, geldim bu zavalı erâ. Gözlerimin önündâ açıldı akıl almaz bir görüntü: darmadaan hem yıkık evlâr, içlerinin nem duvarların yarısından bataktan pervazlar, ani gösterârdilâr nekadardan bu odalar suylan hem mızgaylan dolmuşlular, batakları karışık hem aktarılmış ev işleri hem ev teknikalarını, kara hem yalabayan çamurlan dolu aul-

Nicä var nicä annatmaa bu annadılmaz tragediya için?! Bana geler, ani patretlâr bunu taa derin hem sancılı gösterer, brakıp cannarımızda silinmeyân bir iz...

Hepsi insannar sorardılar: “Neredân onnara bu takaza – iki ayın içindâ iki sel basması?” Onnar annadırdılar, ani artık 45 yıl burada yaşêrlar, ama bölâ iş ilk kerâ olêr – sadâ bu yıl.

belli o yolun yapılması diıştirdi kır sularının akma yataklarını da şindi onnar hepsi, birleşip, Komrada döndülâr.

İnsannar sayêrlar, ani ilk iki sebebi var nicä tez hem ucuz ortadan kaldırmaa. Ama üçüncüsü?

Bu iki ayın içindâ iki kerâ Komradı basan sellâr gösterdi, ani Komrat çevrâ yolun proektında suları kasabadan kırlara doorutma uurunda ya büyük yanlışlıklar var, yada bu iş proektı yapannarın tarafından esaba hiç alınmamış ta.

Telefondan aaradım Kompart muniîtiyi primarını Sergey ANAS-TASOVu da yollandım primariyaya. Sergey yorgundu hem onun gözleri kıp-kırmızıydı. “İkinci gecâ oldu may uyumêirim. Komrat gölünü kurtarmaa

“Bu da çevrâ yolun bu tarafına kalan hektarlar, – dedi Komrat primarı. – Bezbelli ileri kırlara akan sular, şindi Komrada akmaa başladılar. Hemen MÇS zaametçilerinnân o taraflara çıkacez – su yııkları kartınayı açıklayacak.

Durum gösterer, ani işi doorutmaa deyni Komrat çevrâ yolun proektına lââzım hemen diıştirmeklâr yapılsın. Şindi sa lââzım alınsın karar – insannarı kış için nereyi erleştirmää hem kimin evlerini enidân düzmää, kimin sa tertiplenmesinâ deyni para yardımı yapmaa.

Ama önümüzde güz. Yaarına taa bir bölâ büyük yaamur yaayarsa, bela taa angı komratlının evinâ gelecek?

Todur ZANET, patretlâr avtorun

VI-cı Halklararası “Invest Gagauzia-2020” Forumu

Komradın eni yapılan stadionunda, ani Türkiye Prezidenti Sayın Recep Tayyip ERDOĞANın Gagauziyaya 2018-ci yılın Canavar ayın 18-dä viziti zamanında verilän izininä görä Türkiye Pravitelstvosi tarafından Komratta yapılêr, 2020-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 23-24 günnerindä geçer VI-cı Halklararası “Invest Gagauzia-2020” investitiya forumu, angısında, Gagauziya tarafından kaarä, pay alêrlar Moldova öndercileri, diplomatlar, erindeki hem aşırı develtlerdän biznesmennar.

VI-cı Halklararası “Invest Gagauzia-2020” Forumun birinci günündä açılış nasaatını yaptı Gagauziya Başkanı İrina VLAH, angısından sora kutlama hem selemnama sözlerini tuttular Moldova Premyer-ministrusu İon KİKU, Moldova Türkiye Bükkelçisi Gürol SÖKMENSÜER, Moldova Rusiya Bükkelçisi Oleg VASNEŤOV. Onlain yolunnan Forum katıldılar Evropa Birliin Moldovada Bükkelçisi Peter MİHALKO hem Moldovada Amerika Birleşik Devletlerin (ABD) Bükkelçisi Derek J. HOGAN (Dereck J. Hogan), Moldovanın Türkiyedä Bükkelçisi Dimitriy KROYTOR, Türkiyedän iş adamnarı hem başkaları.

Ofițial açılıştan sora “Invest Gagauzia-2020” Forum kendi işini sektiylalarda ilerletti.

Kendi fikirlerini Forumda açıkladılar: Türkiyedän “YE-ŞİM” holdingin temsilcisi Ahmet ŞEKERCİLER (bu holdinga girer Gagauziyada çok yıllar investitiya yapan “Asena Tekstil” Kompaniyası, ani artık burada 3 bin kişiye iş verer), Moldovanın “Moldovagaz” başı hem Gagauziya Başkanın eski birinci yardımcısı Vadim ÇEBAN h.t.b.

Forumun birinci günündä investitiyalar için birkaç ön annaşma imzalandı.

“Invest Gagauzia-2020” ikinci günündä İT teknolojileri hem başka biznes tekliflär incelenecek.

PATRETTÄ: Başkan İrina VLAH hem Bükkelçi Gürol SÖKMENSÜER karşıleêrlar Moldova Premyer-ministrusunu İon KİKUYu.

Komratta Ukrayna Respublikasının şannı konsulluu açıldı

2020-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 5-dä Komratta açıldı Ukrayna Respublikasının şannı konsulluu, angısı izmet verecek Gagauziyanın hem Moldovanın Basarabka, Kantemir, Kaul hem Taraklı rayonnarın insannarına.

Ukrayna Respublikasının şannı konsulluu açılışında pay aldılar Ukraynanın dış işleri ministrusunun yardımcısı Vasiliy BODNAR, Ukrayna Kişinev Bükkelçisi Marko ŞEVÇENKO, Moldova dışişleri hem Evropaya integratiya ministerliin devlet sekretari Dimitri SOKOLAN, Odesa bölgesi Soveti Başının yardımcısı Yuriy DİMÇOGLU, Gagauziya Başkanı İrina VLAH, Gagauziya Halk Topluşu Başı Vladimir KISSA, Kompart muniñipiyi primarı Sergey ANASTASOV, Türkiye Respublikasının Komrat Başkonsulu Hasan AKDOĞAN hem başkaları.

Gagauziyada Ukrayna Respublikasının şannı konsulu oldu Văçeslav DRAGNEV.

“Yaşayın siz, Üüredicilär!”: Üüredicilär Günündä Gagauziya üüredicilerine Gramotalar

Canavar ayın 5-dä, Halklararası Üüredicilär Günündä, Gagauziya üüredicilerini kutladılar Gagauziya Başkanı İrina VLAH hem Gagauziya üüredicilik Upravleniyası Başı Nataliya KRİSTEVA, verip onnara Gagauziyanın Kıymetli adlarını, Gagauziyanın hem Moldovanın Şannı Gramotalarını.

Gagauziyanın koleci, zanaat uçılışçeleri, lişeyleri, gimnaziyalrı, başlangıç şkolaları üüredicilerine, ön üüredicilik kuruluşların (uşak başçaları – *nışan* “AS”) terbiyecilerine hem başka zaametçilerä Gagauziya üüredicilik Upravleniyasının Şannı Gramotalarını vermäk sırasında bu gözäl insannarı profesional gününän kutladılar Kongaz küüyün Todur ZANET teoretik lişeyin “Centelmennär Klubu” hem Komrat yaratmak Evin vokal grupası (önderci – İrina MELKAN).

Kıymetli adlar hem Şannı Gramotalar üüredicilerä verildi onnarın üüredicilik hem terbiyetmäk proşesin iileştirilmesindä hem kurmasında büyük başarılar için, kişiliin intelektual, kultura hem esaplık kurulmasında zaametleri için, eni büyüän evlatboyların terbiyemesindä hem üüredilmesindä çok yıllar verimni çalışmakları için.

“GAGAUZİYANIN KIYMETLİ ÜÜREDİCİSİ” ADINI KABLET-TİLÄR:

Valentina Savelyevna TUMBA, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR kolecinde nemtâ dilindä üürediciyka;

Dimitriy Stepanoviç KAMBUR, Beşgöz küüyün gimnaziyasının eski direktoru;

Lidiya Nikolaevna ÜSÜMBEYLİ, Kıpçak küüyün Boris YANAKOGLU lişeyindä gagauz dilindä hem literaturasında üürediciyka.

GAGAUZİYA BAŞKANIN HEM GAGAUZİYA HALK TOPLUŞUNUN ŞANNI GRAMOTALARINI KABLETTİLÄR:

İvan Nikolaeviç KALÇİŞKOV, Komrat kasabasının Stepan KUROGLU gimnaziyasında fizikada hem matematikada üüredici;

Tatyana Anadreevna KALÇİŞKOVA, Komrat kasabasının Nikolay TRETYAKOV lişeyindä matematikada

hem informatikada üürediciyka;

Tatyana Nikolaevna İKİZLİ, Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının administrativ hem ekonomika bölümün başı;

Anna Markovna RUSSU, Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyası başının terbiyelmäk uurunda yardımcıkası;

Aleksandr İvanoviç PAVLUŞIN, Komrat “Masal” adlı 9-cu ön üüredicilik kuruluşunda ön üüredicilikte muzika zaametçi;

Praskovya Vasilyevna TOPAL, Kazayak küüyün “Masal” adlı 2-ci ön üüredicilik kuruluşunda ön üüredicilikte terbiyeciyka;

Lüdmila Grigoryevna GORBU-NOVA, Komrat kasabasının Gavril GAYDARCI lişeyin direktoru hem fizikada üürediciyka;

Svetlana Sergeevna STOYNOVA, Komrat kasabasının Mihay EMİNESKU lişeyin direktoru hem matematikada üürediciyka;

Larisa Markovna KUROVA, Komrat kasabasının Dimitriy KARAÇOBAN

lişeyindä fizikulturada üürediciyka;

Mariya Mihaylovna ZLATOV, Komrat kasabasının Nikolay TRETYAKOV lişeyindä romın dilindä hem literaturasında üürediciyka;

Lidiya Vasliyevna KAPSAMUN, Kıpçak küüyün S.BARANOVSKİY lişeyindä fizikada üürediciyka;

Hasan CESUR, Kongaz küüyün Suleyman DEMİREL moldo-türk lişeyin direktoru;

Oksana Hristoforovna RAZG-RADSKAYA, Başküüyü (Kirsova) M. TUZLOV lişeyin direktoru hem bulgar dilindä hem literaturasında üürediciyka;

Mariya Grigoryevna PULUKÇU, Kongaz küüyün Nikolay ÇEBANOV gimnaziyanın direktoru hem rus dilindä hem literaturasında üürediciyka;

Nadejda Pantileevna KOÇANCI, Aydar küüyün Födör ANGELİ gimnaziyanın direktoru hem gagauz dilindä hem literaturasında üürediciyka;

Evdokiya Dimitrievna OSTRİOGLU, Baurçu küüyün başlangıç şkolası-

nın direktoru hem başlangıç klaslarda üürediciyka;

İrina Dimitrievna TALMAÇ, Kıpçak küüyün S.BARANOVSKİY lişeyin direktoru hem matematikada üürediciyka;

Olga Georgievna HACIOGLU, Kıpçak küüyün Boris YANAKOGLU lişeyin direktoru hem fizikada üürediciyka;

Svetlana Semönovna BAYACI, Svetly küüyün gimnaziyasının direktoru hem başlangıç klaslarda üürediciyka;

Mariya Dimitrievna TANASO-VİÇ, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecin direktoru;

Alöna Aleksandrovna GLAVÇEVA, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecin praktika uurunda direktorun yardımcıkası;

Anna Mihaylovna PANAMARÖVA, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecin terbiyetmäk uurunda direktorun yardımcıkası;

Sonu 6-cı sayfada

Canavar ayın (oktäbri) 19-zu – Avdarma: Bilelim. Analım. Unutmayalım.

“Gagauziyada 1946-1947 yıllarda açlık kurbannarını Anmak Günü” çerçevesindä Canavar ayın (oktäbri) 16-da Avdarma küüyün istoriya muzeyindä oldu “Bilelim. Analım. Unutmayalım.” adlı bir sıra, neredä annadıldı o 1946-1947 yıllardaki kara günnär hem anıldı hepsi o insannar, ani bir kabaatsız kurban oldular amansız o açlaa. Bu sırada pay aldılar Avdarma küüyün primarı, primariya Sovetinin azaları hem primariya zaametçileri, Dimitri ÇELENĞİR teoretik lişeyin direktoru hem üredicileri, uşak başcanın başı hem terbiyecileri, muzeyin işçileri.

Sırayı açtı Avdarma küüyün istoriya muzeyin direktoru Elena KARAMİT laflarlan, angıları epigraf alınmıştı büyük gagauz yazıcısının Dionis TANASOĞLUNUN “Uzun kervan” romanına – “Yok istoriya halksız, nicä da yok halk istoriyasız!” Bundan sora, açıklayıp o günnü sıranın konusunu, Canabisi teklif etti siiretmää Todur ZANETin “Açlık” peetinä bir video klip, neredä peeti okuyêr raametli büyük artistımız hem rejisörümüz Save-ly KÖSÄ. Bu aar kliptan sora da bir minütlik saygı sussuzluunnan ayakta anıldı hepsi cannar, ani kurban oldular açlaa hem kabaatsız öldülär o zulumu vakıtların kayaları içindä.

Elena KARAMİT annattı Avdarma küüyün hem muzeyin Açıklı unutma-maa deyni yapılan sıraları için, angıların birisi oldu Avdarma küüyün istoriya muzeyin kurucusunun İgnat KAZMALInın teklifinä görä yapılan “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda olan açlın 70-ci yıldönümünä “CAN ACISI” araştırma konkursu, angısın-

da Gagauziyanın 13 küüyündän hem kasabasından 128 yaşlı insanın açlık için annatmaları toplandı. 2017-ci yılın Kırım ayın (dekabri) 9-da, bu konkursun ödüllennä sırasında da

insannar ellerini kaldırdılar, ani “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda açlık kurbannarını Anmak Günü” kurulsun, buyurup GHT deputatlarına Elena KARAMİTä hem Ekaterina JEKOVAya, Gagauziya Halk Topluşun deputatlarına, hazırlasınlar GHTya bu iş için zakoncasına danışması. Eridir söylemää, ani bu iş için karar ilk denemedän GHTda geçämedi, sadecä yarım yıldan sora bu iş zar-zor oldu.

Sora söz verildi Avdarma küüyün istoriya muzeyin kurucusuna İgnat KAZMALIya, angısı kısıdan annattı muzeyin kurulmasını, o zorlukları, ani muzey materiallarını toplamakta araştırmacıların önerindä

peydalandıydılar. Canabisi büyük saygıylan şükür etti Avdarma primariyasının ozamankı sekretarinä İrina Stepanovna YANİOĞLUya, ani yardımcı olmuş arhivlerden 1946-1947 yıllarda

ölennär için dokumentleri kabletmää hem hepsi avdarmalılara, muzeyä yardımna için, ayırıca saa olsunlar dedi.

İgnat KAZMALI söledi, ani Canavar ayın (oktäbri) 19-da açlık kurbannarını anmaa deyni, “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda açlık kurbannarını Anmak Günü”nü kurmasını teklif etti 2017-ci yılın Kırım ayın (dekabri) 9-da akademik hem poet Todur ZANET, Avdarmadakı toplantıda. Zerä bu gündä Moldaviya SSRın Komunist Partiyasının Merkez Komitetinä hem Ministerliklär Sovetinä, ofițial olarak, etişti açlık için ilk yazı “Komrat rayonun aar durumnan ilgili Açıklama Kiyadı”, angısını yazdıydılar Komrat rayonunun RK KP (b) sekretari hem Komrat rayispolkomun predsedateli, hem neredä açıklanardı, ani gagauzların arasında açlık başladı.

“Bilelim. Analım. Unutmayalım.” adlı sırayı ilerledäk, Avdarma küüyün istoriya muzeyin direktoru Elena KARAMİT, tekrarlayıp Todur ZANETin “Açlık” (1986) peetindän sıracıkları

**“Kim söylecek: kaç insanı
Başka hiç görmedi tarla?
Kaç uşacın annısını
Öpmedi yalpak ana?
Aala, canım, aala...”**

teklif etti o günnü sıranın şannı musaafiri, Gagauz Milli Gimnanın avtoru, akademik hem poet Todur ZANET buyursun da okusun kendisinin “REKVIEM” poemasını, ani adanmış bir kabaatsız kırılan GAGAUZ Halkına. Nedän sora avtor, poemanın herbir bölümü için detalli açıklamalar yaparak, büyük sancıylan hem acıylan okudu kendi yaratmasını.

Bu yaşlı hem acılı sırayı kapatma-dan, Elena KARAMİT okudu insan-nara “CAN ACISI” araştırma konkursunda annadan Kazayak küüyüdän, ozaman 87 yaşındaki Elena İvanovna VARBANın sözlerini: “Allaa vermiş, kızım, kahır daaya – daa kurumuş, taşlara vermiş kahır – taşlar çatlamış, ama insan – dayanmış!”

“Bilelim. Analım. Unutmayalım.” adlı sıra sonunda Avdarma küüyün primarı Marina Danilovna KAPSAMUN candan-ürektän şükür etti hepsinä bu gözäl sıra için. Nedän sora da sırada pay alannar gittilər “Acı köşesinä – Avdarmanın 1946-1947 yıllarda açlık kurbannarın anmak Memorialına”, neredä taşlara çiçek koydular hem genä bir minütlik saygı sussuzluunnan saygı borcunu Açlık kurbannarına verdilər.

Dimu ERİBAKAN

Açlık kurbannarını Anmak Gününe adanmış anmak aftası

Gagauziyada “Açlık kurbannarını Anmak Günü” bakılmasını esaba alarak, Gagauziyanın üredicilik Upravleniyası 2020-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 12-19 günneri arası Gagauziyanın üredicik kuruluşlarında Açlık kurbannarını Anmak Gününe adanmış anmak aftası kurdu.

Bu üzerä gimnaziyaların hem lişeylerin 5-12 klaslarında açlık tematikasına saatlar hem klastan dışarı sıralar yapıldı.

PATRETTÄ: Kongaz T.ZANET teoretik lişeyindä gagauz dilindä hem literaturasında ürediciyka Mariya İlyiniçna DUŞKOVA hem onun klasi açlıktan ölänlerin ortak mezarında.

Aaçlık kurbannarı Anmak Günü

Aaçlık kurbannarını Anmak Memorialı açıldı

2020-ci yılın Canavar ayın (oktäbri) 19-da, “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anmak Günü”ndä, Çeşmäküüyündä açıldı Aaçlık kurbannarını Anmak Memorialı. Memorialın erindä bulunêrlar kardaş mezarlar, nereyi 1946-1947 yıllarda aaçlıktan ölä bir binä yakın çeşmäküülü gömüldü. Çeşmäküüyündä Aaçlık kurbannarını Anmak Memorialı açılışına toplandı o kara günneri geçirän hem o günneri bilän insannar, küüyün aktivistları, gençlər, üürencilər, yabancılıкта yaşayan çeşmäküüylülär – Memorialın açılış halizdän oldu küü birlii sırası. Katıldılar açılışa aşırıdan gelän insannar da: Gagauziya Halk Topluşu deputatları, Gagauziya İspolkom azalrı, yazıcılar, bilim hem cümne insannarı, jurnalistlər.

Memorialı açılışın ön sözünü yaptı GHT deputatı Ekaterina JEKOVA, teklif edip Çadır kasabasının “Dionis TANASOGLU” Gagauz Milli teatrusu göster-sin 1946-1947 yıllarında gagauz halkına karşı zorlan yapılan Bük Aaçlın annadan Todur ZANETin “Aaçlık kurbannarı” pyesasından bir parça.

Sora en yaşlı çeşmäküüylülär annattılar Aaçlıkta Çeşmäküüyün tragediyasını hem nicä o kahır geçirdilər.

Kendi sözündä Çeşmäküüyün primarı Sofiya JEKOVA kısıdan söledi Anmak Memorialın kurulmasınan ilgili işleri, onun para kaynakları için, urgulayıp, ani bu iş için küüyün bütetından bir ley para da harcanmadı.

“Genç gagauz yazıcılar Birliin” Cümne Birlii başı Alla ÇERNİOGLU-nun (Alla Bük) söledi nicä Anmak Memorialın kurulması için taa ileri danışmış küü Sovetinä, ama ozamankı sovetniklər bu işä karşı çıkmışlar da, sadä eni sečilän Sovet 2020-ci yılın Herderlez ayın 25-dä birebir almış karar, ani bu iş yapılsın.

Söz genä verildi GHT deputatına Ekaterina JEKOVA, angısı bu kerä taa derindän annattı Memorialın düzülməsi için, o zorluklar için, ani peydalanmış bu uurda, şükür ederäk hepsi o insannara, kim bu zorlukları aşmaa deyni yardımcı olmuş hem hepsinä kim omuz koymuş, ani bu iş başa çıkarılsın deyni. Ekaterina JEKOVA urguladı, ani Memorial için 600 bin ley harcandı, angılarını Canabisinin yakınnarı hem dostları vermiş. Canabisi söledi, ani taa ötää dooru bu Memorialda koyulacak mermer plitalar, neredä yazılı olacak aaçlıktan ölä hepsi çeşmäküülülerin adları hem laabları.

Memorialın açılışında kutlama hem acızgannı sözlärlän nasaat ettilär Gagauziya Halk Topluşu deputatları Aleksandr TARNAVSKİY hem Mihail JELEZOG-LU, ani GHTda yanı oldular hem ellerini kaldırdılar Canavar ayın (oktäbri) 19-da “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anmak Günü” kurulsun deyni.

Gagauziya bilim adamı Konstantin TAUŞANCI hem cümne insanı Leonid

DOBROV, annattılar nicä 1996-cı yılda Komradın Kultura Evindä yapmışlar Aaçlık kurbannarını Anmak sırasını, neredä taa ozaman teklif edilmişti Gagauziyada bölä bir gün kurmaa.

Sora söz verildi aaçlı aaraştıran insana, Gagauz Milli Gimnanın avtoruna, Akademik Todur ZANETä, angısı söledi neçin bu Anmak Günü için Canavar ayın (oktäbri) 19-zu sečilä, annattı bütün Sovetlər Birliindä zorlan yapılan aaçlıkların bir takım kalubu için. Canabisi söledi, ani herliim gagauzlara karşı XX-ci üzyılda bu kadar zulumnuk yapılmaydı, bükü günde gagauzların sayısı 1 milyon 250 bin insan olaceydı. Todur ZANET söledi, ani yapılan esaplara görä 1946-1947 yıllarda aaçlaa kurban oldular en aazdan yaklaşık 72 bin gagauz.

Söz vereräk çeşmäküülü Vadim ÇEBANA, Moldovanın “Moldovagaz” başına hem Gagauziya Başkanın eski birinci yardımcısına, Ekaterina JEKOVA urguladı, ani bu insan da çok yardım etmiş Memorial yapılsın deyni. Kendi tarafından Vadim ÇEBAN annattı kendi Vasi dädusunun aaçlık için annatmaklarını hem umut etti, ani aaçlık olayları ne gagauzların ne da başka insannarın başına başka gelmeyecek.

Sora, 2017-ci yılda Avdarma küüyün istoriya muzeyin kurucusunun İgnat KAZMALInın teklifinä görä yapılan “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda olan

aaçlın 70-ci yıldönümünä “CAN ACISI” aaraştırma konkursunda pay alan Çeşmäküüyündän 10-cu klasta üürenciyka Viktoriya BELEKÇİ okudu aaçlık için yaratmasını: “Dışarda irmi birinci asir. Yaşamak ii, gözäl, raat, kuytu, ama... Çok kerä var karşı geldiimiz yaşlı insannarın garip annatmalarınan 1946-1947 yıllar için. Aaçlık... suuk... zormuş yaşamaa Bucakta. Biz dä suratamnan duudu bir isteiy: derindän araştırip-izlemää bu çirkin aaçlı, danışıp yaşlı insannara.

Hepsimizä bu dünnäädä paalı onun Vatani, Ana topra, kösesi, neredä o

duudu, büküdü, yaptı ilk adımnarını, paalı aylesi kendi istoriyasınan hem adetlerinnän, paalı kökleri. Çünkü insan, bilmediynän kendi köklerinin çekilmesini, istoriyasını – bir kuru aaca benzär! Bükü manilerimiz hem dädularımız saakana taa, istedik annatsınar bizä o titsi 1946-1947-ci aaçlık yılları için. Sadä onnar, paalı bizä deyni cannar, var nasıl doorudan açıklasın o yılların gerçekliini. Onnarın annatmalarından etlerimiz “tiken-tiken oldu”. Ama canımızda ölä aardı, sansın biz dä bu zavalı insannarın biläydik o titsi aaçlık zamanında. Bu zor günnär unudulmaz, aaçlık yaraları bitişmää...

Çeşmäküüyüm, paalı küüyüm! Ne derin hem acı istoriyan senin!

Zaman geçer, artık 73 yıl tamandı o titsi aaçlık vakıtlarından. Gün-gündän aazalär o paalı cannarın sayısı, kim ani gerçektän “dattı aaçlıktan”. Bizim dä, gençlerin, borcu – unutmamaa Aaçlık kurbannarını. “Aala, canım, aala”...

Bundan sora da Çeşmäküüyündä Aaçlık kurbannarını Anmak Memorialı açılış şiridini kestiler küüyün en yaşlı hem en genç insannarı.

Memoriala çiçek koymak sırasından sora açılışa katılan hepsi insannara, po-mana olarak hem adetä görä, mum, sırnık, kolaç, koliva hem peşkircik verildi.

“Aaçlık kurbannarı” Türkiyedä genä tipardan çıktı

Türkiyenin “Avrasya Yazarlar Birlii” kuruluşun “BENGÜ” yayın evindä 2020-ci yılın Orak ayın (iyül) 29-da, ayrı bir kıyat olarak, tiparlandı Gagauz dramaturgun Todur ZANETin “Aaçlık kurbannarı” pyesas.

Bu Türkiyedä kıyadın ikinci bas-kısı (birincisi 2014-cü yılda oldu). Kıyadı hazırladı hem pyesayı Türkiye türkçesinä çevirdi gagauzları aarştıran bilim adamı Abdulkerim DİNÇ.

Saa olsun “Avrasya Yazarlar Birlii” Başkanı Yakup ÖMEROGLU, ani dünnäyaa gagauzların Aaçlık kırımını annatmakta yardımcı olêr.

“Yaşayın siz, Üüredicilər!”: Üüredicilər Günüdä Gagauziya üüredicilerine Gramotalar

Sonu. Çeketmesi 3-cü sayfada

Polina İlyiniçna İLYEVA, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecin muzika bölümünün başı;

Vasilij Petroviç BELEV, Svetly küüyün agrotehnika kolecin direktoru;

Mariya Aleksandrovna YAKO-BANU, Çadır kasabasının zanaat uçilişesinin üürenmək praktikasında direktorun yardımcısı;

Evgeniy Dimitrievič BUZACI, Çadır kasabasının zanaat uçilişesinin üüredicilik hem terbiyetmek urunda direktorun yardımcısı hem cümne predmetlerinde üüredici;

Fedora Kirilovna TELPİZ, Komrat kasabasının zanaat uçilişesinin istoriyada hem alış-veriş temelinde hem da fivil terbiyetilmesinde üürediciya.

MOLDOVA PRAVİTELSTVO-SUNUN ŞANNI GRAMOTALARINI KABLETTİLÄR:

Födör İvanoviç MARİNOV, Avdarma küüyün Dimitri ÇELENĞİR lişeyinde gagauz dilinde hem literaturasında üüredici;

Larisa İlyiniçna MARİNOVSKAYA, Kongaz küüyün Nikolay ÇEBANOV gimnaziya istoriyada üürediciya.

MOLDOVA ÜÜREDİCİLİK, KULTURA HEM ARAŞTIRMA MİNİSTERLİN ŞANNI GRAMOTALARINI KABLETTİLÄR:

Georgiy İvanoviç KROYTOR, Çok-Meydan küüyün Födör YANİOĞLU lişeyinde istoriyada hem fizikada üüredici;

Ekaterina Vasilyevna GARDİNANT, Komrat kasabasının Mihay EMİNESKU lişeyinde romın dilinde hem literaturasında üürediciya;

Mariya Födörövnä TIRPU, Valkaneş kasabasının 3-cü ön üüredicilik kuruluşunda ön üüredicilikte logoped hem metodistka;

İvan Dimitrievič JEJU, Svetly küüyün agrotehnika kolecinde fizikada hem informatikada üüredici;

Galina Dimitrievna SİRKELİ, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecin gumanitar fıkılası kafedranın başı, gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya.

GAGAUZİYA ÜÜREDİCİLİK UPRAVLENİYASININ GRAMOTALARINI KABLETTİLÄR:

Gagauziyanın ön üüredicilik kuruluşlarında pedagogika zaametçileri:

Vera Vladimirovna ROTAR, Çadır kasabasının “Akça” adlı 4-cü ön üüredicilik kuruluşunda direktor;

Vera Georgievna KRİSTEVA, Baurcu küüyün “Teremok” adlı 3-cü ön üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Yuliya Petrovna KURDOĞLU, Baurcu küüyün 2-ci ön üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Vasilisa İvanovna MORAR, Komrat kasabasının “Süütçöz” adlı 7-ci ön üüredicilik kuruluşunda gagauz hem romın dillerinde üürediciya;

Fedora Dimitrievna FRANGU, Kongaz küüyün “Çöşmecik” adlı 3-cü ön üüredicilik kuruluşunda direktor;

Tatyana İvanovna BELİOĞLU, Kazayak küüyün “Güneşçik” adlı 1-ci ön üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Lidmila Födörövnä KARAPAL, Valkaneş kasabasının 7-ci yasla hem uçak başçası;

Nina Mihaylovna DOYKOVA, Kazayak küüyün “Garmoniya” adlı 1-ci ön üüredicilik kuruluşunda metodistka;

Olga Konstantinovna PULUKÇU, Kazayak küüyün “Garmoniya” adlı 1-ci ön üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Marina Dimitrievna RUSSU, Çadır kasabasının “Çancaz” adlı 5-ci ön

üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Valentina Vladimirovna GAGAUZ, Aydar küüyün “Romaşka” adlı ön üüredicilik kuruluşunda gagauz dilinde üürediciya;

Valentina İvanovna TONKU, Çok-Meydan küüyün “Yıldızçık” adlı ön üüredicilik kuruluşunda terbiyeticiya;

Gagauziyanın üüredicilik kuruluşlarında pedagogika zaametçileri:

Alöna Georgievna KURDOĞLU, Valkaneş kasabasının S.RUDENKO gimnaziyasında angliycada üürediciya;

Elena Mihaylovna BULGAR, Valkaneş kasabasının S.RUDENKO gimnaziyasında matematikada üürediciya;

Larisa Konstantinovna BOZBEY, Valkaneş kasabasının A.DOLJENKO teoretik lişeyinde direktor hem matematikada üürediciya;

Vasilisa Afanasiyevna UZUN, Ütülü küüyün S.EKONOMOV teoretik lişeyinde rus dilinde hem literaturasında üürediciya;

Alöna Nikolaevna SOKOLOVA, Valkaneş kasabasının S.RUDENKO gimnaziyasında direktor;

Elena Mihaylovna MOMAT, Kazayak küüyün teoretik lişeyinde romın dilinde hem literaturasında üürediciya;

Valentina Georgievna GARGALIK, Çadır kasabasının V.MOŞKOV teoretik lişeyinde başlangıç klaslarda üürediciya;

Mihail Mihayloviç KOSTENKO, Çadır kasabasının V.MOŞKOV teoretik lişeyinde rus dilinde hem literaturasında üüredici;

Rimma Filipovna FUÇECİ, Çadır kasabasının 3-ci teoretik lişeyinde biologiada hem himiyada üürediciya;

Svetlana Mihaylovna ÇERNİOĞLU, Baurcu küüyün başlangıç şkolasında başlangıç klaslarda üürediciya;

Anna Sergeevna ZİBİLİ, Kıpçak S.BARANOVSKIY lişeyinde rus dilinde hem literaturasında üürediciya;

Mariya İlyiniçna KOCABAŞ, Kıpçak küüyün S.BARANOVSKIY lişeyinde gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya;

İvan İvanoviç LAMBOV, Çadır kasabasının M.GUBOĞLU teoretik lişeyinde istoriyada üüredici;

Elena Danilovna STOYANOVA, Aydar küüyün F.ANGELİ gimnaziya-

nın terbiyetmek işleri urunda direktorun yardımcısı, başlangıç klaslarda üürediciya;

Elena Petrovna TOPÇU, Tomay küüyün gimnaziyasında informatikada üürediciya;

Anna Vasilyevna ÇEBANOVA, Kongaz küüyün N.ÇEBANOV gimnaziyasında başlangıç klaslarda üürediciya;

Lolita Vasilyevna BOEVA, Svetly küüyün gimnaziyasında başlangıç klaslarda üürediciya;

Aurika Leonidovna BARBAROVA, Svetly küüyün gimnaziyasında başlangıç klaslarda üürediciya;

Mariya Dimitrievna ÇEBANOVA, Kongaz küüyün T.ZANET teoretik lişeyinde direktor;

Stefanida Georgievna RADOVA, Kongaz küüyün T.ZANET teoretik lişeyinde başlangıç klaslarda üürediciya;

Mariya İlyiniçna DUŞKOVA, Kongaz küüyün T.ZANET teoretik lişeyinde gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya;

Zinaida Filipovna NEYKOVÇE-NA, Kongaz küüyün T.ZANET teoretik lişeyin terbiyetmek işleri urunda direktorun yardımcısı;

Olga Petrovna ÇEBANOVA, Kongaz küüyün V.TOPAL gimnaziyasında direktor hem biologiada üürediciya;

Nadejda HURÇIUC, Komrat kasabasının M. EMİNESKU teoretik lişeyinde romın dilinde hem literaturasında üürediciya;

Polina Sergeevna PINTÄ, Komrat kasabasının N.TRETYAKOV teoretik lişeyinde direktor;

Anna Stepanovna MAVRODİ, Komrat kasabasının N.TRETYAKOV teoretik lişeyinde başlangıç klaslarda üürediciya;

Mariya Hristoforovna TRUŞİNA, Komrat kasabasının S.KUROĞLU gimnaziyasında matematikada üürediciya;

Elena İlyiniçna VELİKOVA, Başküüyü (Kırsovo) M.TANASOĞLU gimnaziyasında gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya;

Sofiya İlyiniçna PANAİTOVA, Kongaz küüyün S.DEMİREL moldotürk lişeyinde istoriyada üürediciya;

Aleksandra Afanasiyevna YULARCI, Kongazçık küüyün gimnaziyasında gagauz hem rus dillerinde hem literaturalarında üürediciya;

Svetlana Vasilyevna TOPAL, Başküüyü (Kırsovo) M.TUZLOV teoretik lişeyin terbiyetmek işleri urunda direktorun yardımcısı, bulgar dilinde hem literaturasında üürediciya;

Tatyana Mihaylovna GREK, Avdarma küüyün D.ÇELENĞİR teoretik lişeyin terbiyetmek işleri urunda direktorun yardımcısı, fizikada üürediciya;

Praskovya Savelyevna SIRBU, Komrat D.KARAÇOBAN teoretik lişeyinde matematikada üürediciya;

Mariya Prokofyevna GRİBANOVA, Komrat kasabasının D.KARAÇOBAN teoretik lişeyinde başlangıç klaslarda üürediciya;

Vasilisa İvanovna BROŞKOVA, Dizgincä küüyün gimnaziyasında romın dilinde hem literaturalarında üürediciya;

Aurika Mihaylovna DANILOVA, Çadır kasabasının P.KAZMALI gimnaziyasında biologiada üürediciya;

Tatyana Petrovna KAPANCI, Çadır kasabasının P.KAZMALI gimnaziyasında başlangıç klaslarda üürediciya;

Mariya Harlampievna KARAPİRÄ, Baurcu küüyün gimnaziyasında gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya;

İvanna Mihaylovna UZUN, Kazayak küüyün gimnaziyasında gagauz dilinde hem literaturasında üürediciya;

Nadejda Gerasimovna YURKO, Çok-Meydan küüyün F.YANİOĞLU teoretik lişeyinde başlangıç klaslarda üürediciya.

Gagauziyanın orta zanaat üüredicilik kuruluşlarında pedagogika zaametçileri:

Ekaterina Viktorovna TODORİÇ, Komrat kasabasının Mihail ÇAKİR pedagogika kolecinde psiholog.

Gagauziyanın şkola dışında üüredicilik kuruluşlarında pedagogika zaametçileri:

Svetlana Vladimirovna SARI, Komrat rayonun Yaratma Evin krujoonda önderciya;

Stepan Pavloviç JELEZOĞLU, Çadır rayonun Uşakların yaratmak Merkezinin krujoonda önderci;

Raisa Trifonovna POPOVİÇ, Valkaneş kasabasının Uşakların yaratmak Evinin incäzanaatta önderciya.

Azerbaycan-Armeniya: çatışma cengä döndü

2020-ci yılın Orak ayın (iyül) 12-dä Azerbaijan-Armeniya graniçasında Azerbaijanın Tovuz rayonunda başlayan silâhlı çatışma Ceviz ayın (sentäbri) 27-dä, keskinleşip, cenk durumuna geldi.

Azerbaycan korunma ministerlii bildirdi, ani bu saada kadar Azerbaijan silâhlı kuvetleri 120 küüyü hem kasabayı elä almışlar, onnarın arasında Zangilan, Cabrail, Fizuli hem Gadrut kasabalar var. Söz gider Armeniyanın tarafından zorlan alınan Azerbaijanın Bayırlı Karabah topraklarında bulunan küülär hem kasabalar için.

Bundan kaarä bildiriler, ani Azerbaijan silâhlı kuvetleri yok etmişlər armännarın 138 tankını hem başka aar bronetehnikasını, 20 “OSA” ZRKasını (zenitno-raketniy kompleks), 18 pilotsuz eraplanı, 18 arteleriya taanesini, 3 bo-epipas skladını hem iki bindän zeedä armän askerini.

Cenglän ilgili olarak, Ceviz ayın (sentäbri) 28-dä saat 00:00-dan “cenk durumu” kuruldu Baku, Gence, Sumqayıt, Yevlah, Mingçeşevir, Naftalan bölgelerinnän Abşeron, Cebraıl, Fuzuli, Beyleqan, Ağdam, Terter, Göygöl, Daşkesen, Gedebe, Tovuz, Şemkir, Qazah hem Ağstafa rayonlarında.

Moldovada Azerbaijanın Bütökelçiliin açıklamasına görä, “Armeniyanın silâhlık kuvetlerini durgutmaa hem şivil insannarı korumaa deyni, Azerbaijan ordusunun komandirleri aldılar karar bütün frontta karşılıklı akıntı operatıyasını başlatmaa”.

Kendi tarafından Armeniya bütünnä mobilizatıyayı başlattı hem cenk durumunu bildirdi.

Karta: aa.com.tr

Azerbaycan yazıcısının bütün dünnäyın poetlarına hem yazıcılarına Danişması

Redakçıyamıza etişti Azerbaijan Yazıcılar Birliin incäzanaat çevirmesi hem literatura baalantıları Merkezi başının, poetın Salim BABULLAOGLU-nun dünnäyın poetlarına hem yazıcı-lara DANIŞMASI, neredä annadılär Daalı Karabahta olan kannı işlər hem Daalı Karabahın Armeniya altına kal-masının istoriyası.

Danişma yazılı 3 dildä – rusça, angliycä, azerbaycanca hem tiparlan-dı gazetamızın saytında (bak: <http://anasozu.com/azerbaycan-yazicisinin-butun-dunnaayin-poetlarina-hem-yazicilarina-danismasi/>).

Azerbaycan Akademii Muhtar İMANOVun Daalı Karabahlan ilgili dünneyä açıklama yaptı

Azerbaycanın Daalı Karabah top-raklarında büünkü gündä olan kurtarıcı cenklän ilgili hem Daalı Karabahın Ar-meniya tarafından okupaıyasının isto-riyasınan ilgili açıklamalarlan dünnä cümnesinä bir açıklama yazısınan da-nıştı Azerbaijan Milli Bilimnär Akade-miyasının Folklor İnstitutun direktoru Akademik Muhtar (Muxtar) İMANOV.

Bu açıklama kiyatlarını gazetamı-zın saytında üç dildä tiparladık – rusça, angliycä, azerbaycanca (bak: <http://anasozu.com/azerbaycan-akademii-muhtar-imanovun-daali-karabahlan-ilgili-dunneya-aciklamasi/>).

İrina VLAH Karabah cengi için

Twitter soşial aalarında Gagauziya Başkanı İrina VLAHın adından pey-dalandı yazı, neredä Canabisi Daalı Karabahta olan Azerbaijan hem Arme-niya arasında ceng için fikirini açıklêr.

Gagauziya Başkanı İrina VLAH: “Hep o dindän olduumuz Armännarınnan diil, kan kardaşlarımız olan Azerbaijan Türklerinin yanındayız!”

Halk Topluşun deputatları Sergey ÇERNEV, Nikolay İVANÇUK, Sergey ÇİMPOEŞ hem başkaları kayıl diil Gagauziya Başkanı İrina VLAHın Daalı Karabah konfliktı için açıklamasınan. Taa doorus on-nar diil kayıl onunnan, ani Başkan bu açıklamada sadä bir taraftan yanı oldu.

GHT deputatları sayêrlar, ani Başkanın bu açıklaması Gagauziya-nın halklararası imicına zarar getirir.

Bu aar durumda Azerbaijan kardaşlarımızın yanındayız

XX-ci üzyılın 80-ci yıllarının sonun-da, SSRB daalma kertüinä geldiynän, Sovet rejimin KGBêsi becerikli oyu-nu oynadı: Sovetlär Birliin herbir köşesindä saklı ateşleri tutuşturdu da o korlaşmış ateşleri, durmadaan insan kanını döktürüp, ba orada, ba burada yalazlandırêr: Moldovanın Pridnest-rovyesi, Ukraynanın Kırımı, Gruziya-nın Poyraz Osetiyası, Azerbaijanın Daalı Karabahı.

İstoriyaya dönärsäk göreriz, ani ozaman, 1988-ci yıldan buyanı Arme-niya, kullanıp onu, ani SSRB önderci-leri hem armatası onnardan yanı, Azer-baycanın Daalı Karabahını çaldı.

Artık bunca yıl Azerbaijan savaşêr kendi topraklarını geeri çevirmää, ama Armeniya, Evropanın hem Ame-rikanın büyüklerinin çift standartlarına uyup, Daalı Karabahı saabisinä vermää istämeer. Bu üzerä da Daalı Karabah-ta iki taraftan da kabaatsız insannarın kanı döküler hem kannarı kurban olêr.

Armeniya var nicä türlü-tür-lü sebeplär aarasın Daalı Karaba-hı kendisinä baalı tutmaa deyni, ama Halklararası durum bu – Bütün dünnä, juridika olarak, bu günä kadar

Daalı Karabahı Azerbaijanın toprak-ları olarak tanıyêr hem bundan atılmaa düşünmeer.

Onuştan Armeniya hem Azerbay-can arasında cengin sonucu bir – Halk-lararası haklarına görä iki devletin da tanınan sınırları çerçevesinä görä, top-rak bütünnüünü koruyarak, Daalı Ka-rabahın Ana Vatanına, Azerbaijanca, dönmesi. Bunun başka yolu yok!

Bundan sora da, Birleşik Milletlär Birliinin Güvennik Sovetin kararı al-tında hem OBSE Minsk grupasının çerçevesindä Armeniya hem Azerbay-can arasında barış içindä dostluk ku-rulması.

Pek isteerim nekadard tez bitsin o cenk, ani yalınnan yakêr zavalı Daalı Karabahı, amansız alêr şivil insannarın kannarını. Armän insannarına acızgan-nımı bildireräk, isteerim, ani bu sonu olmayan cenktä benim azerbaycanını kan kardaşlarım kendi Daalı Karbah toprakların geeri almasında başarılı ol-sunnar. Bu aar durumda biz, gagauzlar, Azerbaijanın yanındayız. Allaa sizä yardımcı olsun!

Akademik Todur ZANET,
Gagauz Milli Gimnanın avtoru

Moldova Prezidentin seçimneri geler

2020-ci yılın Kasımın (noyabri) 1-ndä Moldovada Prezidentin seçimnerini olacek.

Prezidentlää 8 kandidat var:

1. Renato USATIY ("Bizim partiya")
2. Andrey NASTASE ("DA" Platforması)
3. Tudor DELIU (MLDP)
4. İgor DODON (baamsız)
5. Violetta İVANOV ("ŞOR" partiyası)
6. Maya SANDU ("Çalışmak hem Birlik")
7. Oktavian TIKU (Milli birlii partiyası)
8. Dorin KIRTOAKA ("UNİREA" bloku).

Ankarada 6-cı kukla teatruları Festşvali geçer

2020-ci yılın Canavar ayın (oktabri) 17-25 günnerindä Türkiyedä onlain rejimında geçer "6-cı Halklarası Ankara kukla Festivali", angısını hazırladı Ankara "Tiyatro Tempo" kukla teatrusu hem yapılar Festivalin

hem "Tiyatro Tempo" teatrosu direktorunun Marina YÜCEnin hem bu teatrunun rejisörün Halük YÜCEnin zaametlerinnän.

Koronavirus belasının beterinä Festival ilk kerä onlain rejimında olêr. Onda pay alêrlar Amerika Birleşik Devletleri, Avstraliya, Bulgariya, Estoniya, Germaniya, Gruziya, İndiya, İzrail, Rusiya, Türkiye devletlerindän kukla teatruları.

Festivalin spektaklilerini var nicä bakasınız www.ankarakuklafest.com saytında.

MOLİERin geroyları Çadırda gagauzça lafettilär

Canavar ayın 10-da Çadır kasabasının "Dionis TANASOGLU" Gagauz Milli teatrusu gösterdi eni premyerasını – Jan-Baptiste MOLİERin "Gülüntü kukonalar" spektaklisini, angısını gagauz dilinä çevirdi anılmış gagauz dramaturgu, Türk Dünnäsının 1-ci pyesa yarışmasının laureatı hem TÜRKSOYun "Dramaturg Haldun TANERin 100 yılına" medalisinin kavalı, Akademik Todur ZANET. Spektalinin rejisörü – Tiraspol kasabasından maestro Dimitriy AHMADİEV (Prednestrovye "N.S.ARONETKAYA" drama hem komediya devlet teatrusunun baş rejisörü).

"Gülüntü kukonalar" spektaklisinin premyerası lăazımdı olsun birkaç ay taa ileri, ama, koronavirus belasının beterinä, onu Çadır kasabasının "Dionis TANASOGLU" Gagauz Milli teatrusu becerdi göstermää ozaman, açan Moldovanın Cümne saalında Üstolan Durumu milli komisiyası verdi izin teatrular artık açıktan işlesinnär hem zallara 50 kişidän zeedä kabletmesinnär.

İnanêrız, ani bu 50 kişilik zapa olmaydı o günü "Gülüntü kukonalar" spektaklisinin premyerasında Çadır kultura Evi dop-dolu olaceydı, zerä spektakli pek gözäldi hem beklenilmişti. Spektaklinin rejisörü Dimitriy AHMADİEV hem teatrunun kolektivi becerdilär gagauzça göstermää hem annatmaa büyük franțuz dramaturgun Jan-Baptiste MOLİERin ustalıını.

O günü pyesanın geroylarını oynadılar: *Gorjibüs* – Mihail KONSTANTİNOV, anılmış çorbacı; *Madlon* – Elena DANACI, anılmış çorbacının kızı, kanırık kukona; *Kato* – Nataliya MANASTIRLI, anılmış çorbacının kızkardeşinin kızı, gülüntü kukona; *Lagranj* – Denis BABURİN, kuulmuş sevgili; *Dükruazi* – Mihail REZUNET, kuulmuş sevgili; *Maskaril* – Anatoliy RADULOV, Lagranjin izmetçisi; *Jodle* – Dimitriy ZİROV, Dükruazinin izmetçisi; *Marotta* – Valentina GÜMÜŞLÜ, gülüntü kukonaların izmetçiykasi.

Aktörlarin pek gözäl kostümnarını hazırlamıştı teatrunun modelyeri Lidiya TODİYEVA, şena dekorunu kurdu Dimitriy STEFOGLU. Teatrunun kalan zaametçileri da bir tarafta kalmamıştılar, onuştan hem spektakli, hem da premyera pek gözäl oldu.

Belli ki, bu iş bekim hiç ta olmayaceydı, herliim Gagauziya Halk Topluğu deputatları Ekaterina JEKOVA, Elena KARAMİT hem Mihail JELEZOGLU vakidında hazırlamaydılar hem ortalaa çıkarmaydılar "Gagauz dilinin kullanmak sferasının genişledilmesi için" Zakonunu, angısına görä oldu kolayı teatrular için, gagauzça pyesalarının çevirmeleri hem eni pyesaların yazılması için para ayırmaa. Onuştan da o günü premyeranın şanı musaafirleri bu üç deputat oldular.

Spektaklinin sonunda ştenaya çağırıldı GHT deputatı Ekaterina JEKOVA, angısı her bir aktöre çiçek baaşladı hem, onnara danışarak, dedi: "Saygılı koleğalar sölesäm, taa doru olacek, neçin ki benim da zanaatım hep bölä – teatruda oynamaa, teatruda spektakli koymaa. Bän bütün pek sevinerim, ani siz bütün canınızdan o üüsek teatru zanaatını bizä gösterdiniz. Bän sanêrim, ani bu zal dolu olaceydı, neçin ki çadırlılar severlär hem her zaman gellerlär bu teatrunun spektaklilerine."

Bilersiniz mi, gagauz dilini ştenadan göstermää büyük bir iş. Ama MOLİER dilini gagauz dilinä çevirmää da bölä gözäl bizä etiştirmää bu dili – bän sayêrim, ani bu ayırı bir duygu, angısına, ani bütün bizi hepsimiz cannandırdı. Bän bilirim ne kadar zor bu iş olêr – koymaa spektakli. Bän bilirim ne kadar zor iş çevirmää. Da bütün bu zalda bulunêr o adam, angısı çevirdi bu pyesayı – Todur ZANET. Nezaman sa Todur ZANET çevirdiydi MOLİERin pyesasını "Jorj DANDEN yada aldadılmış koca" da 1991-ci yılda biz onu koyduyduk Kişinevda. Nezaman sa hep Todur ZANET çevirdiydi gagauz dilinä olä üüsek dramaturgiyayı, nicä Jan RASİN – "Bayazid", o da şiir olarak koyulduydı.

Ama bütün bakın: bütün gözäl, hiç diil

gagauz kultureasına baalı, bir franțuz damarından, bölä bir spektakli oynadı çadırdan teatru. Elimdä bulunan bu çiçekleri isteirim vermää teatrunun öndercisinä Mihail Dimitrievič KONSTANTİNOVA. Bilersiniz mi neçin? Bän bilirim bu adamı çoktan. Da bän bilirim, ani her bir teatru ayakta durêr onun için, açan onun ii bir öndercisi var. Te bän olä sayêrim, ani Mihail Dimitrievič bu teatruyu tuttu. Üç aktör da kaldıydı, beş aktör da kaldıydı, ama o hep teatru için savaşırdı üüsekte bulunan kuvetlerä annatmaa, ani bizä lăazım sizdän yardım. Bän sevinerim, Mihail Dimitrievič, ani siz bu aktörları, bu insannarı yanınızda hep topladınız, hem da sevinerim, ani biz, Halk Topluğun deputatları, biraz yardımcı olduk teatru zanaatına, da bütün kolaylıklan bu artistlär işleerlär. Saa olun!"

Bundan sora ştenaya çağırıldı pyesanın gagauz dilinä çeviricisi, dramaturg Todur ZANET. Canabisi, el sıkarak, kutladı hepsi artistleri bu gözäl oyunnan hem dedi: "Avşam hayır olsun hepsinä. Bän oturêrim zalda, yanımda oturêrlar Gagauziya Halk Topluğu deputatları Elena Födorovna KARAMİT, Ekaterina Födorovna JEKOVA, hem Mihail Nikolaevič JELEZOGLU, "Gagauz dilinin kullanmak sferasının genişledilmesi için" Zakonun avtorları. O Zakon kabledildi, ona görä ayrıldı para, ani bölä gözäl işlär yapmaa. Diil sadä bu pyesayı çevirmää, ama başka işleri da yapmaa. Saa olsun! Oturêrim zalda da sesleerim. Geçti yarım yıl, nicä pyesayı çevirdim. Çok işleri unutmuşum artık. Ama isteirim sölemää bir iş, ani saa olsun "Dionis Tanasoglu" Gagauz Milli teatrusunun aktörları, zaametçileri, hepsicii kim becerdi bütün gözäl gagauz dilini, bu gözäl ştenadan, franțuzça göstermää. Saa olun!"

Sora, neçin sa **RUS DİLİNDÄ**, "Dionis Tanasoglu" Gagauz Milli teatrusunu premyeraylan kutladı Gagauziya kultura Upravleniyası Başın yardımcısı Aleksey KARATERZİ.

Zal, uzun zaman ayakta durarak, urdu şamarlarını, kutlayarak "Dionis Tanasoglu" Gagauz Milli teatrusunu bu gözäl hem başarılı spektakliylän.

Praskovya BOSTANCI

"ANA SÖZÜ" Gagauz dilindä gazeta
Çikêr 14.08.1988 beeri

Kurucu "ANA SÖZÜ" S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta "Universul" basım evindä basilêr
Tiraj – 3020 ekz. Sımarlamak No: 950

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com